

İSİM

chmod – dosya kip bitlerini değiştirir

KULLANIM

```
chmod [seçenek] ... kip[,kip] ... dosya...
chmod [seçenek] ... sekizlik-kip dosya...
chmod [seçenek] ... --reference=örnek-dosya dosya...
```

AÇIKLAMA

Bu kılavuz, **chmod** komutunun GNU sürümünü anlatmaktadır. **chmod**, belirtilen her dosyanın kip bitlerini belirtilen kipe göre değiştirir. Kip belirtimi yapılacak değişikliklerin sembolik gösterimlerinden oluşabileceği gibi yeni kip bitlerinin belirtildiği bit kalıbını içeren sekizlik sayılardan da oluşabilir.

Sembolik kip sözdizimi

```
[ugoa...][[+|=][rwxXstugo...]]...[,...]
```

biçimindedir. **rwxXst** harfleri birden fazla belirtilebilirken, **ugo** harflerinden yalnız biri belirtilebilir. Virgüller ile ayrılarak, çeşitli sembolik kipler belirtilebilir.

ugo harfleri, değiştirilecek dosyaya hangi kullanıcının erişeceğini kontrol eder: sahibi olan kullanıcı **u** (yoU), dosyanın grubunda bulunan kullanıcılar **g** (Group), dosya grubunun dışındaki diğer kullanıcılar **o** (Others) veya bütün kullanıcılar **a** (All). Şayet bunlardan birisi belirtilmemişse, **a** seçeneği belirtilmiş gibi işlem yapılır, fakat **umask** içinde ayarlanmış bitler etkilenmez.

+ işleci, seçilen kiplerin her dosyadaki mevcut kip bitlerine eklenmesini sağlar; **-** işleci bunları mevcut kiplerden kaldırmaya yarar; **=** ise dosyada bulunan izinler üzerine atama yapmaya yarar (**=** işleci kullanıldıktan sonra eski dosya izinleri geçersiz olur ve yeni atanan izinler kullanılır; dizinlerin kullanıcı ve grup kimliği bitleri bu özellikten etkilenmez.).

rwxXst harfleri, etkiledikleri kullanıcılar için, yeni bit kiplerini seçerler: oku **r** (Read), yaz **w** (Write), çalıştır (dizinler için erişim) **x** (eXecute), dosyanın bir dizin olduğu durumlarda veya bazı kullanıcılar için çalıştırma izninin olduğu durumlarda çalıştır **X**, çalıştırma için kullanıcı veya grup kimliklerini ayarla **s**, sınırlı silme bayrağı veya yapışkan bit **t** (sTicky).

Bu harflerin bir veya birkaçı yerine **ugo** harflerinden yalnızca birini belirtebilirsiniz: izinler dosyanın sahibi olan kullanıcılara aittir **u** (yoU), izinler dosyanın sahibi olan gruptaki diğer kullanıcılara aittir **g** (Group) ve izinler önceki iki sınıfta belirtilenlerin dışındaki kullanıcılara tahsis edilmiştir **o** (Others).

Bir sayısal kip, en az bir en çok dört sekizlik (0 ile 7 arasında) rakamdan oluşur ve her rakam 4, 2 ve 1 değerli bitler birbirine eklenerek elde edilir. Atlanmış her bir basamak sıfır kabul edilir. İlk rakam kullanıcı kimliği (4), grup kimliği (2) ve yapışkan bit (1) özniteliklerinden oluşur. İkinci rakam dosyanın sahibi olan kullanıcı için izinleri seçer: okuma (4), yazma (2) ve çalıştırma (1) izinleri. Üçüncüsü aynı değerleri gruptaki kullanıcılara, sonuncusu da grup dışındaki kullanıcılara uygular.

chmod asla, sembolik bağların izinlerini değiştirmez, onların izinlerini **chmod** sistem çağrıları da değiştiremez. Sembolik bağların izinleri asla kullanılmadığı için, bu temelde bir sorun yaratmaz. Bununla beraber, komut satırında listelenen her bir sembolik bağ için, **chmod** sembolik bağın hedefi olan dosyanın izinlerini değiştirir. Bunun tersi olarak, **chmod**, ardışık dizin geçişleri sırasında saptadığı sembolik bağları görmezden gelir.

SINIRLI SİLME BAYRAĞI veya YAPIŞKAN BİT

Sınırlı silme bayrağı ve yapışkan bit tek bir bit olup, bit dosyanın türüne bağlı olarak yorumlanır. Dizinler için bu bit sıradan kullanıcıların kendilerine ait olmayan izinleri dosyaları dizinden silmelerini veya isimlerini değiştirmelerini engeller; bu durumda bit, izin için sınırlı silme bayrağı adını alır ve genelde `/tmp` gibi herkesin yazabildiği izinlerde kullanılır. Bazı eski sistemlerdeki normal dosyalarda bu bit programların metin imgesinin takas alanında saklanmasına ve böylece çalıştırılırken daha hızlı yüklenmesini sağladı; bu durumda bit yapışkan bit adını alırdı. (Linux çekirdeği bu yapışkan bitleri yoksayar.)

SEÇENEKLER

Her bir *dosya*'nın kipini belirtilen *kip* ile değiştirir.

-c

--changes

Sadece değişiklik olduğu zaman rapor vermesi dışında **--verbose** gibidir.

--no-preserve-root

'/' özel olarak ele alınmaz (öntanımlı)

--preserve-root

'/' üzerinde ardışık işlem yapılamaz.

-f

--silent

--quiet

Pekçok hatayı görmezden gelir.

-v

--verbose

İşlem yapılan her bir dosya için bir tanı bilgisi çıktıları.

--reference=örnek-dosya

kip yerine *örnek-dosya*'nın kipini kullanır.

-R

--recursive

Dosya ve izinleri ardışık olarak değiştirir.

--help

Bu yardım metnini görüntüler ve çıkar.

--version

Sürüm bilgilerini görüntüler ve çıkar.

Her bir *kip* **ugo**a harflerinin sıfır ya da bir kaçından, **+=** sembollerinden birinden ve **rwXst** harflerinden sıfır veya bir kaçından **ugo** harflerinin birinden oluşur. (veya kısaca '[ugoa]*([-+=]([rwXst]*|[ugo]))+')

YAZAN

David MacKenzie ve Jim Meyering tarafından yazılmıştır.

GERİBİLDİRİM

Lütfen, böcekleri ve hataları [<bug-coreutils@gnu.org>](mailto:bug-coreutils@gnu.org) adresine bildirin.

TELİF HAKKI

Telif hakkı © 2006 Free Software Foundation, Inc.

Bu bir özgür yazılımdır; GNU Genel Kamu Lisansının <<http://www.gnu.org/licenses/gpl.html>> koşullarına bağlı kalarak kopyalarını yeniden dağıtabilirsiniz. Yasaların izin verdiği ölçüde hiçbir garantisi yoktur; hatta SATILABİLİRLİĞİ veya ŞAHSİ KULLANIMINIZA UYGUNLUĞU için bile garanti verilmez.

İLGİLİ BELGELER

chmod(2)

chmod komutu ile ilgili kapsamlı bir kılavuz Texinfo olarak mevcuttur. Şayet **info** ve **chmod** yazılımları düzgün bir şekilde sisteminizde mevcutsa, aşağıdaki komut ile bu kılavuzu görüntüleyebilirsiniz.

info coreutils chmod

ÇEVİREN

Yalçın Kolukısa <[yalcink01 \(at\) yahoo .com](mailto:yalcink01@yahoo.com)>, Kasım 2003

Kasım 2006'da güncellenmiştir.

YASAL UYARI

Bu çevirinin telif hakkı yukarıda belirtilen çevirmen(ler)e aittir. Özgün belgenin telif hakkı ve lisans bilgileri varsa ve belge içinde belirtilmemişse belge sonunda belirtilmiş olacaktır. Bu çevirinin lisansı, özgün belge için belirtilmiş bir lisans varsa ve bu lisans çevirinin de aynı lisansa sahip olmasını gerektiriyorsa onunla aynıdır, yoksa GNU GPL lisansı ve her iki durumda da ek olarak aşağıdaki koşullar geçerlidir. GNU GPL lisansı <<http://www.gnu.org/licenses/gpl.html>> adresinden edinilebilir.

BU BELGE ÜCRETSİZ OLARAK RUHSATLANDIĞI İÇİN, BELGENİN İÇERDİĞİ BİLGİLERİN VEYA KODLARIN NİTELİKLERİ İÇİN İLGİLİ KANUNLARIN İZİN VERDİĞİ ÖLÇÜDE HERHANGİ BİR GARANTİ VERİLMEMEKTEDİR. AKSİ YAZILI OLARAK BELİRTİLMEDİĞİ MÜDDETÇE TELİF HAKKI SAHİPLERİ VE/VEYA BAŞKA ŞAHISLAR BELGELERİ "OLDUĞU GİBİ", AŞIKAR VEYA ZİMNEN, SATILABİLİRLİĞİ VEYA HERHANGİ BİR AMACA UYGUNLUĞU DA DAHİL OLMAK ÜZERE HİÇBİR GARANTİ VERMEKSİZİN DAĞITMAKTADIRLAR. BELGELERİN KALİTESİ VEYA PERFORMANSI İLE İLGİLİ TÜM SORUNLAR SİZE AİTTİR. HERHANGİ BİR HATA VEYA EKSİKLİKTEN DOLAYI DOĞABİLECEK OLAN BÜTÜN SERVİS, TAMİR VEYA DÜZELTME MASRAFLARI SİZE AİTTİR.

İLGİLİ KANUNUN İCBAR ETTİĞİ DURUMLAR VEYA YAZILI ANLAŞMA HARİCİNDE HERHANGİ BİR ŞEKİLDE TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA YUKARIDA İZİN VERİLDİĞİ ŞEKİLDE BELGEYİ DEĞİŞTİREN VEYA YENİDEN DAĞITAN HERHANGİ BİR KİŞİ, BELGENİN İÇERDİĞİ BİLGİNİN KULLANIMI VEYA KULLANILAMAMASI (VEYA VERİ KAYBI OLUŞMASI, VERİNİN YANLIŞ HALE GELMESİ, SİZİN VEYA ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARIN ZARARA UĞRAMASI VEYA BİLGİNİN BAŞKA BİLGİLERLE UYUMSUZ OLMASI) YÜZÜNDEN OLUŞAN GENEL, ÖZEL, DOĞRUDAN YA DA DOLAYLI HERHANGİ BİR ZARARDAN, BÖYLE BİR TAZMİNAT TALEBİ TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA İLGİLİ KİŞİYE BİLDİRİLMİŞ OLSA DAHİ, SORUMLU DEĞİLDİR.

coreutils 6.5

Kasım 2006

chmod(1)

Bu dosya (man1-chmod.pdf), belgenin XML biçiminin \TeX Live ve belgeler-xsl paketlerindeki araçlar kullanılarak PDF biçimine dönüştürülmesiyle elde edilmiştir.

19 Ocak 2007